

תוכנית העבודה
על רקע המשבר
החברתי

חינוך

לכל הדעות

משרד החינוך

אומרים אנה מאלוקות

הנושא המרכזי

לשנת הלימודים הבאה תשפ"ד

הנחות היסוד

01

המשבר החברתי משפיע על מערכת החינוך

- התלמידים היו חשופים לאורך חופשת הקיץ לאירועים ולתכנים מורכבים שמחלחלים לשיח בכיתות ודורשים תיווך. חלקם היו גם מעורב באירועים.
- הצוותים החינוכיים מתמודדים עם תפיסות עולם מנוגדות וקונפליקטים
- קיים חשש של חלק צוותי החינוך לעסוק בנושאים רגישים, הנובע מהיעדר כלים וגיבוי החוסן של חלק מהצוותים החינוכיים והתלמידים התערער

02

תפקידה של מערכת החינוך להקנות לתלמידים ידע ומיומנויות, לבנות לצוותי החינוך ולתלמידים חוסן ולשמור על רצף ושגרת לימודים.

03

מערכת החינוך מחויבת לעצב תרבות של שיח סובלני ואחראי בסביבה בטוחה, במגוון של סוגיות חברתיות השנויות במחלוקת.

ורציונל לעיסוק בנושא

עקרונות התוכנית

01

נתונה לבחירת בתי הספר

כל בית ספר יחליט מתי לעסוק בנושא, בהתאם לעיתוי ולצורך שלו

02

מיועדת ומותאמת לכל הגילים ולצוותים החינוכיים

התוכנית מיועדת לכלל התלמידים ולצוותי החינוך. תכניה מותאמים לגיל הלומדים ולשלב ההתפתחותי שלהם. התכנית ספיראלית ומתרחבת, ומתייחסת למעגל האישי, המשפחתי, הקהילתי והחברתי.

03

תוחל במגוון זירות הלימוד

בתחומי דעת, ימי לוח רלוונטיים, בפעילות פורמלית ובפעילות בלתי פורמלית.

04

חושפת למגוון של דעות

התוכנית מאפשרת חשיפה למגוון הדעות בחברה, תוך עידוד חיבורים ושיח בין הקבוצות המגוונות הקיימות בחברה הישראלית.

05

גמישה ורלוונטית

התוכנית מותאמת למציאות המתפתחת, ולפיכך תהיה דינמית ומתעדכנת.

עקרונות התוכנית

06

מאפשרת ומקיימת מרחב בטוח להבעת דעות מגוונות

התוכנית מעודדת שיח פתוח, המשקף את קשת הדעות בחרה הישראלית. היא תעניק ביטוי רגשי ותחושת מוגנות לכל המשתתפים.

07

מטפחת את החוסן האישי

התוכנית מספקת מעטפת תומכת המגבירה את תחושת המסוגלות ומחזקת את הסולידריות החברתית והלאומית.

08

מקנה ידע מיומנויות וכלים לאנשי החינוך ולתלמידים

התוכנית מאפשרת הבנה של מורכבות המצב הקונפליקטואלי והתמודדות איתו תוך שימת דגש על עידוד הבעת דעה, שיח מכבד, תקשורת מקרבת ואמפתיה.

09

מטפחת אחריות אישית ואזרחות פעילה

התוכנית משלבת למידה חווייתית שמעודדת לאזרחות פעילה ולעשייה חברתית וקהילתית.

ערכים מרכזיים

כולנו כאן, ואף אחד לא הולך לשום מקום

מדינת ישראל היא מרחב הקיום המשותף של הפסיפס האנושי שממנו היא מורכבת. למרות הבדלי העמדות, הגישות, האידאולוגיות כולנו כאן ואף אחד לא הולך לשום מקום. חובתנו כחברה למצוא את הדרך לקיום המשותף.

הגיוון הוא נכס

החברה הישראלית מורכבת מפסיפס מרהיב של אוכלוסיות. הגיוון הוא מקור עוצמתה של החברה הישראלית והוא תורם לקדמה, ליצירתיות, לשינויים, להתפתחויות בעולם הטכנולוגיה, המדע, הרוח, החברה והכלכלה שלנו.

חיזוק החוסן החברתי והאישי

חיזוק החוסן החברתי והאישי הינו מטרה מרכזית של מערכת החינוך. גם אם יש מחלוקת קשה ומורכבת, אסור שהשיח יוביל להחלשת החוסן החברתי והאישי ויגרום לתחושה של אובדן אחיזה. חשוב לדבר עליה, להתייחס אליה, לתת מקום למגוון הדעות והגישות כלפיה, מבלי לטשטש ומבלי למחוק אף צד.

יצירת מרחבי הסכמה במרחב בטוח

יש לייצר מרחב בטוח לשיח שבו לכל תלמיד ולכל עובד הוראה יש מקום להביע את דעתו ואת עמדתו באופן חופשי, שוויוני ובטוח. חשוב לנטרל ולהוקיע תגובות שליליות ופוגעניות. רק על בסיס מרחב מוגן ניתן יהיה לקדם שיח המציף את הפערים ומחפש את מרחבי ההסכמה בין הקבוצות והדעות השונות ומייצר תשתית להמשך ולתחושת אופטימיות.

ערכים מרכזיים

ערבות הדדית

יסוד קיומה של החברה הישראלית מבוסס על ערך הערבות ההדדית. ערבות זו מאפשרת לפרט בחברה לדעת שיש תמיד מי שידאג לשלומו, לעתידו ולחיינו. הערבות ההדדית מקנה תחושת בטחון וחוסן. חשוב לשמור ולהגן עליה, ובפרט בעת משבר חברתי קשה.

שותפות גם בעת מחלוקת

חילוקי דעות היו ותמיד יהיו. למרות האתגר שהן מציבות, הן יכולות לחדד ולהרחיב את זוויות ההתייחסות שלנו ולצייר תמונה מורכבת ורב מימדית. דווקא ברגעים הקשים חשוב למצוא את נקודות ההסכמה, לחזור אל התשתית המחברת, לשתף פעולה ולמצוא את הדרך להמשיך לקיים את השותפות, תוך מתן כבוד למגוון הדעות.

איפוק, סובלנות, הבנה, כבוד הדדי ואמפתיה

יכולת לקבל את האחר ולפעול מתוך איפוק ורצון כן ואמיתי להכיר את האחר ולהיות אמפתי לדעותיו, במטרה ליצור הבנה, סובלנות וקירבה לטובת עתיד משותף יחד.

מחויבות ואחריות - אישית וחברתית

היכולת של האדם להבין את השלכות מעשיו ולפעול מתוך מחויבות ואחריות כלפי החברה ולקדם במעשיו את טובת הכלל.

תלמידים

גני ילדים

- היכרות עם מגוון הזהויות במרחב הגן, הקשבה, מתן ביטוי למגוון התרבויות כנכס תרבותי-חברתי
- קידום תקשורת והתנהגות מכבדת כבסיס לחיים יחד בחברה הישראלית

• יסודי (א-ו)

- פיתוח מיומנות לקיום דיאלוג המאפשר שיח מכבד במצבים קונפליקטואליים
- היכרות עם עקרונות החיים בקבוצה ובמגוון הדעות והקולות
- הקשבה, סולידריות ואמפתיה

• על יסודי

חטיבת הביניים (ז-ט)

- היכרות עם מגוון הקולות בחברה הישראלית
- חשיבה ביקורתית
- דרכים לקיום שיח מכבד ומקרב המאפשר העמקה בנושאים שנויים במחלוקת והיכרות

חטיבה עליונה (י-יב)

- חשיבה ביקורתית
- הרפורמה המשפטית והמחלוקות בחברה הישראלית
- קיום שיח מכבד תוך הצגת מגוון הדעות

קהלי
היעד

צוותי חינוך

- פרקטיקות וכלים לניהול שיח בטוח, מכבד ומאפשר בכיתות ולהתמודדות עם מצבים קונפליקטואליים
- מתן כלים לניהול שיח משתף בחדרי המורים

מנהלים

- דרכים לקיום שיח במרחב בטוח בחדרי המורים
- מעגלי שיח עם מנהלים עמיתים

קהילי
היעד

מנגנון הטמעה

מטה

צוות מוביל מטה: מנה"פ, מזה"פ,
מטה לחיים משותפים, מינהל
ח"ן, מינהל עו"ה

מחוז

צוות מוביל מחוז: רפרנט מחוז,
רפרנט חינוך אזרחי, מפקחים
מרכזים, מפקח מינהל ח"ן, פיקוח
על הייעוץ

מוסד חינוך

צוות מוביל מוס"ח: מנהל, יועץ,
רכז ח"ח

עתודות

במערכת החינוך

- הטמעת יחידת תוכן ליבתית בכלל תוכניות העתודה במערכת החינוך.
- הקמת צוות משימה אסטרטגי ארוך טווח.

חשיפה והטמעה בפני

- יחידות מטה רלוונטיות
- מנהלי מחוזות
- הנהלות מחוז (אופצ')
- פיקוח על הייעוץ פסיכול'
- ומדריכי שפ"י
- מפקחי פיתוח מקצועי
- מחוזיים ממוני ח"ח ושל"ח
- אבני ראשה
- מנהלי מחלקות חינוך
- הנהגת הורים ארצית
- מועצת תלמידים ארצית

הטמעה ויישום בפני

- מפקחים כוללים
- מדריכים רלוונטיים
- מנהלי מוס"ח וגננות
- יועצים ופסיכולוגים
- מרכזי פסג"ה
- רכזי ח"ח ושל"ח, מורי של"ח
- בעלי תפקידים בחינוך
- הבלתי פורמאלי
- מועצות תלמידים עירוני, מוסדי

הטמעה ויישום בפני

- צוות חינוכי
- תלמידים
- הורים וקהילה

אמצעי ההטמעה: אתר מלווה, מצגת מלווה, עלוני אגפי גיל, כנסים, וובינרים, מפגשי עבודה

אזור אישי

חינוך לכל הדעות

דבר מ"מ מנכ"ל המשרד, מר מאיר שמעוני

דבר שר החינוך, ח"כ יואב קיש

[/https://pop.education.gov.il/education-by-all-accounts](https://pop.education.gov.il/education-by-all-accounts)

חזרה לראש הדף

חומרי הוראה ולמידה

על-יסודי

יסודי

גני ילדים

מאגר החומרים

בפורטל הפדגוגי